

Oamk Journal

Oulun ammattikorkeakoulun julkaisuja

Tämä on alkuperäisen julkaisun rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenne saattaa erota alkuperäisestä sivutukseltaan ja painoasultaan.

This is an electronic reprint of the original publication. This version may differ from the original in pagination and typographic detail.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä/Please cite the original version:

Haverinen, J., Kakko, K., Löytty, P., Ström, J., Paldanius, M. & Männistö, M. 2022. Asiakkaan ohjaukseen tukea Diabeteksen kylänraitilta. Oamk Journal 165/2022. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2022101061490>

Asiakkaan ohjaukseen tukea Diabeteksen kylänraitilta

2.11.2022 - Haverinen Johanna, Kakko Kristiina, Löytty Päivi, Ström Jonna,
Paldanius Mika, Männistö Merja

Yliopistosairaaloiden virtuaalisairaala Terveyskylä® on koko maan kattava digitaalinen palvelukokonaisuus, jonka tarkoituksena on parantaa, sujuvoittaa ja täydentää terveydenhuollon palveluita. Diabeteksen hoidon tueksi Terveyskylään® on rakennettu oma talo, johon ammattilaiset ovat keränneet tietoa, tukea ja neuvoja. Ammattilaisille suunnattuun TerveyskyläPRO® osuuteen rakennetaan diabeteksen virtuaalikeskus ammattilaisten diabetesosaamisen tueksi. MODI-erikoistumiskoulutukseen kuuluvan kehittämistehtävän tuloksena syntyi Diabeteksen kylänraitti -sivusto.

Monialainen osaaminen sosiaali- ja terveysalan digitalisaation kehittämisessä (MODI) -erikoistumiskoulutus on osa UUDO-hanketta, jonka päätavoitteena on vahvistaa sote-alan ammattilaisten sotedigi-osaamista [1].

Erikoistumiskoulutuksessa vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalvelujen digitaalista kehittämistä ja palvelumuotoiluosaamista. Koulutuksen suorittaneiden sote-osaajien on mahdollista toimia asiantuntijana monialaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen vaativissa suunnittelu- ja kehittämistehtävissä.

Koulutuksen aikana tehtiin työelämälähtöinen kehittämistehtävä (10 op), joka vaati käytännön ongelmanratkaisutaitoja ja toimimista erilaisissa verkostoissa ja kehittämissuhteissa. Kehittämistehtävä toteutettiin moniammatillisesti palvelumuotoilun menetelmin yhteistyössä POPsote-hankkeen OYS Terveyskylä - tiimin kanssa. Toimeksiantajan tavoitteena oli koota ammattilaisille tarkoitetut näyttöön perustuvat linkit helposti löydettäväksi kokonaisuuksiksi.

Terveyskylän digitaaliset materiaalit

Ohjaukseen sisältyvä materiaali kehitettiin Terveyskylä.fi-sivustolle [2] tuoreen diabetespotilaan alkuohjauksen tueksi. Tavoitteena oli lisätä Terveyskylän tunnettavuutta ja hyödynnettävyyttä. Toimeksiantajan kanssa tehdyn yhteistyön pohjalta kehittämistehtävä rajattiin koskemaan aikuisen tuoreen diabeetikon akuuttivaiheen (kuva 1) hoidon ohjausmateriaalia. Työkalun avulla tavoitellaan ammattilaisten suunnitelmallista Terveyskylän digimateriaalin käyttöä diabeetikon alkuohjauksessa.

KUVA 1. Aikuisen tuoreen diabeetikon akuuttivaiheessa tarvitaan tukea muun muassa verinäytteenottoon sormenpästä ja verensokerin mittaukseen (kuva: stevepb/pixabay.com).

Terveyskylän digitaalisen materiaalin käyttö haluttiin osaksi päivittäistä asiakastyötä. Kehittämistyö toteutettiin palvelumuotoilun menetelmin ja sen pohjaksi laadittiin yhteistyösopimus toimeksiantajan kanssa. Palvelumuotoiluprosessin jokaisessa vaiheessa asiakasymmärrys oli keskiössä.

Terveyskylän ohjausmateriaalin kehittäminen

Ymmärryksen syventämiseksi kehittämistyössä haastateltiin seitsemää diabetesasiakasta hoitavaa ammattilaista perusterveydenhuollosta, erikoissairaanhoidosta ja yksityiseltä palveluntuottajalta. Haastatteluilla pyrittiin rakentamaan ymmärrystä nykytilanteesta. Haastattelut olivat strukturoituja ja etukäteen suunniteltuja.

Haastatteluissa selvisi, että ammattilaiset hyödyntävät Terveyskylää potilaan ohjauksessa hyvin vaihtelevasti. Terveyskylässä koettiin olevan paljon luotettavaa materiaalia, mutta oikean tiedon löytäminen oli haastavaa. Tarvittavan tiedon etsimiseen kului paljon aikaa, koska tieto on hajallaan eri paikoissa.

Haastattelujen pohjalta pääteltiin, että Terveyskylän ohjausmateriaalien sijoittelua ja käytettävyyttä on syytä kehittää. Ammattilaiset toivoivat helpommin löydettävissä olevaa tutkittuun tietoon perustuvaa ohjausmateriaalia asiakkaille ja ammattilaisille. Materiaalin toivottiin olevan jaettavissa niin kirjallisena kuin sähköisesti.

Terveyskylän käytettävyyttä toivottiin markkinoitavan enemmän ammattilaisille ja linkkien toivottiin olevan osa olemassa olevia potilastietojärjestelmiä.

Terveydenhuollon ammattilaisten haastatteluista saatiin hyvä kuva siitä, millaisessa muodossa materiaalit olisi hyvä olla.

Diabeteksen kylänraitti – polku luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon

Kehittämistyön tuloksena syntyi digitaalinen ohjausmateriaali Diabeteksen kylänraitti. Kylänraitilla materiaalit Terveyskylän sivuille ohjautuvine linkkeineen on jaoteltu visuaalisin ja sähköisten materiaalien avulla. Digitaalisen ohjausmateriaalin lisäksi valmistui PDF-materiaali, jonka voi tarvittaessa tulostaa asiakkaalle mukaan.

Opintojen päätöswebinaarissa kaikkien koulutukseen osallistuneiden ja kehittämistehtävää tehneiden opiskelijoiden kesken (14 ammattikorkeakoulua, noin 120 opiskelijaa, 35 posteria) järjestettiin posteräänestys MIRO-

oppimisympäristössä. Äänestykset järjestettiin kolmessa ryhmässä, joista kustakin äänestettiin yksi posteriksi voittajaksi. Diabeteksen kylänraitti -ohjausmateriaali (kuva 2) voitti äänestyksen omassa ryhmässään. Materiaalista löytyy luotettavaa ja ajantasaista tietoa oikea-aikaisesti ja helposti, mikä puolestaan mahdollistaa diabeetikon ohjauksessa tasa-arvoisen ja laadukkaan palvelun.

KUVA 2. Diabeteksen kylänraitti – visuaalisuus ja ohjausmateriaalien sijoittelu auttavat potilasta löytämään tarvitsemansa ajantasaiset tiedot Terveyskylästä.

Digipalvelut joustavoittavat tulevaisuuden hoitopolkuja

Digitaalisten palveluiden kehittämiseen panostetaan voimakkaasti. Krooniset kansansairaudet, kuten diabetes, lisääntyvät ja niiden myötä asiakkaiden tarve ottaa vastuu omasta terveydestään kasvaa.

Digipalvelujen kautta on mahdollista seurata omaa terveydentilaa ja hyvinvointia. Vuorovaikutteiset omahoitopalvelut, kuten Terveyskylä.fi-digihoitopolut, voivat osin korvata sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten kanssa tarvittavia tapaamisia.

Terveyskylä.fi-sivuston sisältö on laadukasta ammattilaisten yhteistyössä tuottamaa tietoa, mutta käytettävyys tietyillä osa-alueilla on jäänyt käytännön työn tuomien haasteiden vuoksi vähäiseksi.

Jatkokehittämismahdollisuudet liittyvät Terveyskylän markkinointiin, olemassa olevien järjestelmien integraatioon sekä uusiin toimintoihin. Muun muassa avoimelle sivustolle tunnistautumisella mahdollistettaisiin Diabeteksen kylänraitin kotivalikon hyödyntäminen, jolloin valikkoon pystyttäisiin paremmin keräämään yksilöllisesti ja omien tarpeiden mukaisesti materiaalia koko Terveyskylä® sivuston sisällöstä. Avoin ympäristö helpotetaan sähköisen materiaalin jakamista ammattilaisten ja potilaiden välillä.

Johanna Haverinen

Opiskelee MODI-erikoistumiskoulutuksessa
Oulun ammattikorkeakoulu, Sosiaali- ja terveysalan yksikkö

Kristiina Kakko

Opiskelee MODI-erikoistumiskoulutuksessa
Oulun ammattikorkeakoulu, Sosiaali- ja terveysalan yksikkö

Päivi Löytty

Opiskelee MODI-erikoistumiskoulutuksessa
Savonia ammattikorkeakoulu

Jonna Ström

Opiskelee MODI-erikoistumiskoulutuksessa
Oulun ammattikorkeakoulu, Sosiaali- ja terveysalan yksikkö

Mika Paldanius

koulutuspäällikkö
Oulun ammattikorkeakoulu, Sosiaali- ja terveysalan yksikkö

Merja Männistö

yliopettaja

terveydenhoitajakoulutuksen tutkintovastaava

Oulun ammattikorkeakoulu, Sosiaali- ja terveystieteiden yksikkö

Lähteet

[1] Laurea-ammattikorkeakoulu. 2021. Uusille urapoluille digisote-osaamisella - hankkeen verkkosivu. Hakupäivä 27.6.2022.

<https://www.laurea.fi/hankkeet/u/uusille-urapoluille-digisote-osaamisella/>

[2] Terveyskylä.fi-verkkosivusto. 2022. Hakupäivä 27.6.2022.

<https://www.terveyskyla.fi/>

METATIEDOT

Tyyppi: Blogi

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu

Julkaisunumero: 165/2022

Julkaisuvuosi: 2022

Tekijätiedot: Haverinen Johanna, Kakko Kristiina, Löytty Päivi, Ström Jonna, Paldanius Mika, Männistö Merja

Oikeudet: CC BY-SA 4.0

Kieli: suomi

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2022101061490>

Tiivistelmä: Sähköiset palvelut mahdollistavat monipuolisen oman terveyden ja hyvinvoinnin seurannan. MODI-erikoistumiskoulutuksen kehittämistehtävänä koottiin diabeetikon asiakasohjauksessa hyödynnettävät materiaalit Terveyskylä.fi-sivuilta linkeiksi tukemaan ammattilaisten tarjoamaa alkuohjausta. Työn eteneminen palvelumuotoilun keinoin vaihe vaiheelta tuki lopputuotoksen kehittymistä sen lopulliseen muotoon. Tavoitteena oli etsiä ja kuvata Terveyskylän avoimelta sivustolta sisältöä diabetekseen sairastuvan alkuohjaukseen niin, että Terveyskylän® materiaali olisi helposti ja nopeasti ammattilaisen löydettävissä ja hyödynnettävissä. Lisäksi kehittämistehtävällä tavoiteltiin Terveyskylä.fi-sivuston tunnettavuuden lisäämistä. Terveyskylä.fi-sivuston sisältö on

laadukasta ammattilaisten yhteistyössä tuottamaa tietoa, jonka perimmäisenä tarkoituksena on asiakkaan saaman hoidon tasa-arvoisuus ja korkea laatu.